

УДК 331.556.4
JEL Classification: K37, O15, R23, F66, F68

DOI: 10.37332/2309-1533.2024.2.3

Сагайдак П.Р.,
аспірант* кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу,
Іващук О.О.,
аспірант** кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЄЮ В КРАЇНАХ ЄС В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Sahaidak P.R.,
*postgraduate student at the department of
international tourism and hospitality business,*
Ivashchuk O.O.,
*postgraduate student at the department of
international tourism and hospitality business,
West Ukrainian National University, Ternopil*

PECULIARITIES OF MIGRATION MANAGEMENT IN EU COUNTRIES IN CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Постановка проблеми. Сучасні міграційні потоки мають тенденцію до зростання в якісному та кількісному плані, охоплюючи дедалі нові географічні регіони та верстви населення. Переміщення величезних мас людей не може не впливати на розвиток держав, задіяних у даних процесах, – як країн-донорів мігрантів, країн-транзиту мігрантів, так і країн їх призначення. З огляду на вказане, з початку ХХ ст. держави почали розробляти міграційну політику, яка пов'язана із режимом перебування іноземців на їхній території, наданням громадянства, наданням віз та прикордонним контролем. Однак міграційна політика далеко не завжди має очікувані наслідки, оскільки вони залежать не тільки від дій урядів, а й від рішень самих мігрантів. Тривалий період регулювання міграції здійснювалося в односторонньому порядку. Але зі зростанням глобалізації держави поступово дійшли висновку, що для підвищення ефективності своєї міграційної політики їм необхідно співпрацювати. Початкові спроби співпраці мали двосторонній характер, проте вони започаткували зближення зовнішньої та міграційної політики. Тоді ж наприкінці ХХ ст. оформилася ідея багатостороннього співробітництва у сфері міграції у вигляді регіональних консультативних процесів або міжрегіональних форумів з проблеми міграції.

Війни, пов'язані з ними негативні наслідки людського розвитку, становлення тоталітарних режимів, стихійні лиха та загальний низький економічний розвиток країн-донорів, політичні маніпуляції з боку окремих політичних гравців виступають чинниками зростання міграційних потоків. В останні десятиріччя в Європейському Союзі виникла міграційна криза, перший пік якої припав на 2015 рік, і в подальшому вона зазнавала прояву через вплив регіональних або глобальних конфліктів. Війна РФ проти України стала найбільшим викликом для країн-учасниць ЄС в контексті управління даним процесом. Управління міграцією (або міграційна політика) країн-членів ЄС формується на наднаціональному рівні, окремі положення спільного підходу часто зазнають критики та дискусій з боку тих або інших учасниць. Зважаючи на те, що досліджуваний процес перебуває в стадії трансформації з огляду на вплив глобалізаційних змін, важливим є комплексний аналіз вказаної проблематики, що обумовлює актуальність теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування моделей управління міграцією досліджувалось в роботах різних авторів, а саме: М. Шелемби та М. Шелемба [3] (характеристика теорій міграції та особливості їх моделей розвитку в окремих країнах ЄС); В. Пашкова та В. Правдіна [2] (визначення характеристики теорії мультикультуралізму, визначення змін потоків міграції); Л. Райца [9] (моделі міграції ЄС в ХХІ ст., встановлення участі міст в управлінні міграційною політикою в країні); Д. Бартрам та Е. Ярохова [5]; А. Майданик [1] (аналіз міграційної кризи в ЄС, в тому числі застосування політики квотування розподілу біженців між країнами-учасницями

* Науковий керівник: Нагара М.Б. – канд. екон. наук, доцент

** Науковий керівник: Даниленко-Кульчицька В.А. – канд. екон. наук, доцент

Співтовариства). Незважаючи на існування досліджень зазначеної проблематики, є потреба створення комплексного підходу стосовно виділення сучасних особливостей процесу міграції в ЄС.

Постановка завдання. Мета статті – систематизація особливостей управління міграцією в країнах ЄС в умовах глобалізації. Для реалізації вказаної мети встановлено низку завдань, а саме: виділення моделей управління міграцією в країнах ЄС, які трансформувались в умовах глобалізації; визначення особливостей реалізації зазначених моделей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Моделі управління міграцією в ЄС трансформувались з огляду на становлення Співтовариства, виникнення глобальних викликів та загроз через рух людських ресурсів (в тому числі нелегальний) для країн-учасниць. Аналіз наукових, аналітичних матеріалів дала змогу ідентифікувати типи моделей в даній сфері, а саме:

1) Модель початкового розвитку спільного управління міграцією, заснована на національних пріоритетах. Вказана модель формувалась на рівні низки етапів, зокрема: стадія виникнення управління міграцією, створення засад вільного руху людей в рамках країн ЄС (з 1951 р. по 1980 р.); стадія активізації наднаціонального партнерства, формування Шенгенського простору для руху громадян (з 1980 р. по 1991 р.); створення курсу стосовно спільної міграційної політики на рівні держав-учасниць ЄС після утворення Співтовариства (з 1992 р. по 1998 р.); ухвалення та впровадження основних засад спільного управління міграцією країн-учасниць ЄС (починаючи з 1999 р.). Встановлено, що ключовими особливостями зазначеної моделі управління міграцією виступали виникнення та формалізація спільного курсу щодо вказаного напрямку, індивідуалізований підхід щодо формування засад єдиного регулювання в даній сфері, який трансформувався у наднаціональний.

Необхідно виділити період активізації співробітництва щодо удосконалення управління міграцією між національними урядами країн-членів ЄС, яке супроводжувалось ухваленням низки нормативно-правових актів, зокрема: Шенгенської угоди (підписана у 1985 р.), Конвенції про застосування Шенгенської угоди (прийнята у 1990 р.); Єдиного європейського акту (від 1986 р.), Дублінської конвенції (прийнятої у 1990 р.). Варто зазначити, що в рамках впровадження засад зазначеного напрямку було: розширено інституційні повноваження ЄС стосовно здійснення наднаціональних спільних заходів; започатковано вільний перетин спільних кордонів; здійснено початок адаптації національних законодавств в сфері управління міграцією; сформовано єдину нормативно-правову базу щодо регулювання засад спільного управління міграцією. Необхідно зазначити, що основною особливістю зазначеної еволюційної моделі виступало зміцнення інтеграції зусиль в площині співробітництва щодо формування спільного підходу до управління міграцією на території країн-учасниць ЄС.

Період розробки курсу стосовно спільної міграційної політики на рівні держав-учасниць ЄС відбувається після утворення Співтовариства. Вказаний період великою мірою обумовлений ухваленням Маастрихтської угоди стосовно утворення ЄС (1992 р.) і започаткування спільних наднаціональних ініціатив на різних рівнях, в тому числі в сфері управління міграцією. В рамках нових умов взаємодії було забезпечено впровадження ухвалених раніше можливостей вільного перетину кордонів, проживання в будь-якій країні ЄС для громадян Співтовариства. Встановлено, що управління міграцією в той період визначалось такою особливістю, як орієнтир на внутрішню безпеку, при цьому не розглядався захист прав та інтересів людини, зовнішня політика в контексті міграції.

Встановлено, що ухвалення та впровадження основних засад спільного управління міграцією країн-учасниць ЄС розпочинається з 1999 р. Даний процес регулюється положеннями, визначеними в Амстердамській угоді. Передбачалось вироблення спільної політики за напрямками управління імміграційним рухом, наданням притулку. При цьому, реалізація вказаних напрямків встановлювала потребу безперервного контролю зовнішніх кордонів, боротьбу із незаконною міграцією, притягнення до відповідальності її організаторів.

Як справедливо зазначається в дослідженні В. Пашкова та В. Правдіна [2], модель початкового розвитку спільного управління міграцією, яка використовувалась до 1999 р., в ЄС мала загальну особливість, що передбачала сприяння асиміляції мігрантів в країнах-учасницях Співтовариства.

2) Модель мультикультуралізму в управлінні міграцією, впровадження якої відбувається на заміну попередньої моделі початкового розвитку спільного управління міграцією, заснованої на наднаціональних пріоритетах і націленої на асиміляцію шукачів притулку із інших країн [3]. Часові рамки впровадження зазначеної моделі припадають на початок 2000-х рр., і її найбільше поширення науковці та дослідники пов'язують із правлінням канцлерки Німеччини А. Меркель.

Дослідження наукових джерел [5; 9] показує, що в результаті критики мультикультуралізму, починаючи з 2015 р. (період початку міграційної кризи в ЄС) відбулося повернення до асиміляційної політики і що схвалення неоасиміляційних тенденцій пронизує поточний дискурс в Європі. Проте окремі міста, регіони слід розглядати як окремий простір для прийняття рішень щодо питань інтеграції, в тому числі через орієнтир на децентралізацію. Спираючись на аналіз розвитку міграції в площині міської політики, в дослідженні Л. Райца [9] вказується на те, що полікультурна політика в різних її варіантах може бути схвалена та реалізована в деяких містах. Однак вони ставали дедалі більше

обмеженими через антиіммігрантські настрої та бюджетні обмеження. Визначено, що на початку першого десятиріччя XXI ст. більшість великих європейських міст впроваджували політику адаптації до потреб орієнту на культурне розмаїття, міжкультурність, міжкультурний діалог, соціальну згуртованість, інклюзії, нульову дискримінацію та участь. Ці напрямки міграційної політики були спрямовані на всю спільноту, а не лише на іммігрантів. Європейські міста впроваджували різноманітні стратегії управління розмаїттям, спрямовані на запобігання дискримінації, маргіналізації та сегрегації іммігрантів, побудову позитивних стосунків між різними етнічними групами та стимулювання міжкультурного діалогу.

3) Модель формування внутрішньої безпеки територій країн-учасниць ЄС від нелегальних потоків міграції та диференційованого розподілу через квоти для країн-учасниць Співтовариства. Встановлено, що розвиток вказаної моделі набув поширення після початку міграційної кризи в 2015 р., коли країни-члени ЄС зазнали стрімкого зростання міграційних потоків із країн Близького Сходу, Африки. Глобальні виклики, пов'язані із загостренням військових конфліктів, політичних подій, впливали на те, що існуючий підхід до управління міграцією не сприяв підтримці внутрішньої безпеки країн ЄС від потоків біженців із вказаних країн.

Створена система квот щодо біженців, сформована після виникнення міграційної кризи 2015 р., не дала очікуваного ефекту. Окремі країни ЄС, зокрема Польща та Угорщина, не виконували покладених на них зобов'язань стосовно прийняття певних потоків біженців [1]. В кінцевому підсумку, більше навантаження припадало на Німеччину, Францію.

4) Модель обов'язкової солідарності, націлена на створення та впровадження програмних, нормативно-правових засад управління протидією незаконної міграції шляхом встановлення та прийняття відповідальності за регулювання даного процесу на рівні кожної із країн-учасниць.

Дослідження положень аналітичних матеріалів [6; 11] свідчить, що міграція та політичні труднощі, які вона створює, стали одним із головних питань порядку денного в Європі перед виборами до Європейського парламенту в червні 2024 р. Встановлено, що після напливу нелегальних іммігрантів до Європи в 2015 році, збільшення терористичних атак змусило Європейський Союз створити нові правила для контролю за імміграцією. Пакт про міграцію та біженців, який має на меті змінити характер міграційної політики ЄС, був прийнятий членами Європейського парламенту в Брюсселі 10 квітня 2024 року. Встановлено, що зазначений пакт спрямований на створення механізму обов'язкової солідарності серед країн-учасниць ЄС. Пакт про міграцію та біженців запроваджує процес перевірки шукачів притулку на кордонах Європейського Союзу. Зокрема, країна першого в'їзду відповідатиме за взяття відбитків пальців, фотографування, перевірку документів, що посвідчують особу, тощо, щоб направити іммігрантів до стандартного чи прискореного процесу подання заяв про надання притулку або відхилити їх заяву.

Ця угода передбачає створення закритих центрів місткістю 30000 ліжок для розміщення іммігрантів під час початкового процесу контролю. Угода спрямована на створення механізму обов'язкової солідарності для більш справедливого розподілу біженців стосовно регіонів, де зосереджуються біженці (країни Південної Європи та інші європейські країни). Її положеннями передбачено наступне: щороку 30000 біженців переселяють в іншу країну ЄС на період розгляду заяв з їх боку; країни, які виступають проти цього принципу, повинні будуть сплатити штраф у розмірі 20000 євро за кожного біженця, якому відмовили [10].

Змістом нових правил досліджуваного Пакту про міграцію та біженців встановлено, що задля запобігання недостатньому переселенню, будуть запроваджені додаткові гарантії для країн, які приймають найбільше мігрантів. Країна-донор візьме на себе відповідальність за розгляд заяв про надання притулку людей, які зазвичай їдуть до країн-бенефіціарів. Це стане обов'язковим, якщо зобов'язання щодо переселення не задовольняють 60 % загальних потреб, визначених Радою на певний рік, або не досягають рівня, встановленого в регламенті – 30000 євро. Також передбачено, що для запобігання несанкціонованому вторинному переміщенню мігрантів (випадки, коли мігранти переїжджають із країни, відповідальної за їхні заяви про надання притулку, до інших країн ЄС), Положення про надання притулку та управління міграцією запроваджує швидший механізм сповіщення стосовно таких дій. Водночас було передбачено, що у разі втечі мігранта із країни, відповідальної за прийняття заяви у нього, відповідальність на останню буде покладена через три роки після події.

Також, відповідно до Регламенту про кризові ситуації, державам-членам ЄС, які перебувають у надзвичайному міграційному тиску, буде надано більше гнучкості у застосуванні процедур надання притулку, наприклад, шляхом продовження періоду реєстрації заяв. Вони також зможуть просити інші країни про внески солідарності (подібні до тих, що використовуються в постійному механізмі солідарності, з основним акцентом на переїздах). Крім того, вони не будуть зобов'язані повторно приймати шукачів притулку з інших країн ЄС, як зазвичай.

Відповідно до даних Агентства з оперативного співробітництва з управління зовнішніми кордонами держав-членів Європейського Союзу (Frontex), у 2023 році спостерігалось значне збільшення незаконних перетинів кордону з Європою. Як свідчать аналітичні дані [8], приблизно 380,0

тисяч людей в'їхали на територію ЄС незаконно у 2023 році при загальній кількості заяв на отримання притулку у розмірі 1 млн запитів. Визначено, що основні шляхи нелегального перетину кордонів ЄС проходили через Західну Африку та східне та центральне Середземномор'я. Найактивнішим міграційним шляхом (41 % нелегальних перетинів) був Центральний Середземноморський маршрут, де африканські мігранти становили майже половину (47 %) усіх зареєстрованих мігрантів. Незважаючи на меншу кількість, нелегальні міграційні потоки вздовж Західноафриканського шляху подвоїлися у 2023 р. та досягли найвищого рівня з 2009 року.

Виявлено, що чинники, які викликають міграцію африканців до Європи, залишаються незмінними впродовж останніх десятиріч. Африка має найнижчий середній дохід на душу населення у світі. У той же час погіршення ландшафту безпеки на континенті (про що свідчить війна в Судані, триваюча напруженість у Демократичній Республіці Конго або збережені моделі насильства та нестабільності в Сахелі) збільшує переміщення та потоки біженців. Це, своєю чергою, впливає на політичні та економічні перспективи в Африці. Вказане свідчить про те, що міграція – як всередині Африки, так і з Африки в інші регіони – залишатиметься шляхом для африканців уникнути загроз життю та здоров'ю. При цьому, безперервні імміграційні потоки змушують європейців погоджуватися на нові правила управління зовнішніми кордонами, процедури надання притулку та збору даних [8].

Нове положення про надання притулку та управління міграцією має на меті більш ефективно втручання у складні проблеми міграції та надання притулку в ЄС. Новий механізм солідарності вводиться в дію з ідеєю, що поточна система покладає надмірний тягар на кілька держав-членів і що ця ситуація є несправедливою. Цей механізм спрямований на більш справедливий розподіл відповідальності. Визначено, що нові правила надають державам-членам можливість робити внески на власний розсуд для підтримки обов'язкової солідарності. Внески можуть мати різні форми, такі як переселення, фінансова підтримка та альтернативні заходи солідарності. Зокрема, розселення біженців та осіб, які перебувають під міжнародним захистом, формує основу солідарності між державами-членами. Наприклад, країни-члени, які зазнають інтенсивного міграційного тиску на зовнішніх кордонах ЄС, знову змушені переселяти біженців в інші країни. У цьому контексті визначено мінімальну річну кількість переселень – 30 тис. Крім того, досліджуваний Пакт про міграцію та біженців спрямований на те, щоб країни-члени могли ефективніше керувати потоками біженців і мігрантів за рахунок фінансових внесків та інших заходів солідарності.

Як показують матеріали досліджень [4], нові правила, наведені в Пакті про міграцію та біженців, представляють собою значні зміни в політиці ЄС щодо надання притулку та міграції. Зокрема, важливо посилити солідарність між державами-членами та більш справедливо розглядати заявки щодо надання притулку. Однак для того, щоб ці правила були ефективно застосовані та щоб ЄС міг успішно боротися з кризами щодо притулку та міграції, важливо посилити співпрацю та координацію між державами-членами.

Узагальнення наукових та аналітичних матеріалів [4; 7; 8; 10] дозволило визначити основні положення Пакту про міграцію та біженців, а саме:

1) Захист зовнішніх кордонів. В рамках вказаного напрямку передбачено стратегії безпеки зовнішніх кордонів ЄС, включаючи перевірку перед в'їздом, створення бази даних про надання притулку та міграції, ефективні процедури на кордоні для шукачів притулку та протоколи подолання кризових ситуацій. Зокрема, він запроваджує реєстрацію, перевірки безпеки та здоров'я та зняття відбитків пальців для бази даних Eurodac (розширення її використання для цілей надання притулку) для громадян третіх країн, які не мають дійсного дозволу на в'їзд на територію держав-членів ЄС. Для осіб, які просять міжнародний захист, процедура на кордоні запроваджує обов'язкові процедури для певних категорій заявників. Ті, хто проходить процедуру перетину кордону, не матимуть дозволу на в'їзд до держави та будуть розміщені у визначених місцях. Їхні заяви, апеляції та рішення про можливість переїзду мають бути розглянуті впродовж трьох місяців. Неповнолітні без супроводу та особи, які потребують особливого прийому або процедурних потреб, можуть бути звільнені від цього, за деякими винятками. Гарантії також знадобляться для сімей з неповнолітніми. Під час кризи та форс-мажорних ситуацій державам-членам будуть тимчасово доступні обмежені відступи від процедур надання притулку, наприклад, можливість продовжити час розгляду або негайно надати статус захисту, еквівалентний додатковому захисту.

2) Швидкі та ефективні процедури. Цей напрямок спрямований на: спрощення процедур надання притулку з юридично обов'язковими часовими рамками та чіткими стандартами; забезпечення прав шукачів притулку; встановлення загальноєвропейських стандартів для кваліфікації статусу біженця; прискорення та ефективність процедур надання притулку, повернення та прикордонні процедури. Передбачено обов'язкові прискорені процедури для певних категорій заявників на міжнародний захист, таких як ті, хто приїжджає з країн із рівнем визнання 20 % або менше, або ті, хто представляється без документів, з фальшивими документами та ті, хто незаконно перетнув кордон. Крім того, пропонується процедура неприйняття осіб, які вже отримали притулок в іншому місці.

3) Ефективні системи солідарності та відповідальності. Цей напрямок запроваджує постійну основу солідарності, щоб гарантувати, що країни ЄС отримують підтримку та розподіляють обов'язки, пов'язані з наданням притулку, між державами-членами. Він також уточнює правила щодо відповідальності за заяви про надання притулку та спрямований на запобігання вторинним переміщенням шукачів притулку. Механізм солідарності, який характеризується як обов'язковий, але гнучкий, надає державам-членам варіанти щодо їхнього внеску, який може мати форму фінансових внесків, переміщення шукачів притулку з країн, які стикаються з особливим тиском, і альтернативних заходів солідарності (таких як розміщення персоналу), або заходи, спрямовані на розвиток потенціалу).

4) Інтеграція міграції в міжнародне партнерство. Вказаний напрямок націлений на запобігання нелегальному прибуттю людей через розбудову потенціалу управління кордонами в країнах-партнерах, боротьбу з незаконним ввезенням мігрантів через партнерство з агентствами ООН, посилення співпраці щодо повернення та реадмісії та просування легальних шляхів міграції через пул і партнерства із талантами. Партнерство з талантами вже започатковано з Марокко, Тунісом, Єгиптом, Пакистаном і Бангладеш. Вони дозволять людям із відповідних країн приїжджати працювати, навчатися та стажуватися в ЄС, розвиваючи нові навички, які пізніше можуть бути корисними їхнім країнам походження.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, за результатами дослідження систематизовано особливості управління міграцією в країнах ЄС в умовах глобалізації в рамках еволюційних моделей розвитку даного процесу на рівні Співтовариства. Встановлено, що до основних еволюційних моделей управління міграцією в країнах ЄС можна віднести: модель початкового розвитку спільного управління міграцією, заснована на національних пріоритетах (період впровадження з 1951 р. по кінець 1999 р.); модель мультикультуралізму в управлінні міграцією, заснованої на наднаціональних пріоритетах і націленої на асиміляцію шукачів притулку із інших країн (з початку 2000-х рр. до початку міграційної кризи 2015 р.); модель формування внутрішньої безпеки територій країн-учасниць ЄС від нелегальних потоків міграції та диференційованого розподілу через квоти для країн-учасниць Співтовариства (з 2015 р. до 2020-х рр.); модель обов'язкової солідарності, націлена на створення та впровадження програмних, нормативно-правових засад управління протидією незаконної міграції шляхом встановлення та прийняття відповідальності за регулювання даного процесу на рівні кожної із країн-учасниць (з 2024 р.).

Визначено, що модель обов'язкової солідарності, започаткована в 2024 р., передбачає врегулювання широкого спектру проблем, які виникли під час міграційної кризи 2015 р. на рівні більшості країн-учасниць ЄС. Серед основних напрямків вказаної моделі виокремлено: захист зовнішніх кордонів (стратегії безпеки зовнішніх кордонів ЄС); швидкі та ефективні процедури (спрощення процедур надання притулку; забезпечення прав шукачів притулку; встановлення загальноєвропейських стандартів для кваліфікації статусу біженця; прискорення та ефективність процедур надання притулку, повернення та прикордонні процедури); ефективні системи солідарності та відповідальності (постійна основа солідарності для гарантування країнам ЄС отримання підтримки та розподілу обов'язків, пов'язаних з наданням притулку, між державами-членами); інтеграція міграції в міжнародне партнерство (запобігання нелегальному прибуттю людей через розбудову потенціалу управління кордонами в країнах-партнерах, боротьбу з незаконним ввезенням тощо).

Література

1. Майданик А. І. Міграційна криза в ЄС та її вплив на безпекову ситуацію у світі. *Наукові записки студентів та аспірантів. Серія «Міжнародні відносини»*. 2020. Випуск 5. С. 307-312.
2. Пашков В. О., Правдін В. І. Аналіз міграційних процесів в ЄС та теорія мультикультуралізму: сучасний стан та перспективи. *Аспекти публічного управління*. 2019. Т. 7. № 12. С. 114-124.
3. Шелемба М. М., Шелемба М. М. Соціальний феномен міграції в контексті транснаціональної концепції та проблеми асиміляції мігрантів. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2021. Вип. 2(27). С. 45-54.
4. A new asylum and migration management regulation. *Consilium.europa.eu*. 2024. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/eu-migration-asylum-reform-pact/asylum-migration-management/> (дата звернення: 01.06.2024).
5. Bartram D., Jarochova E. A longitudinal investigation of integration/multiculturalism policies and attitudes towards immigrants in European countries. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 2021. Vol. 48. Issue 1. P. 153-172. DOI: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2021.1922273>.
6. González Enríquez C. The EU Pact on Migration and Asylum: context, challenges and limitations. *Elcano*. 2024. URL: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/analyses/the-eu-pact-on-migration-and-asylum-context-challenges-and-limitations/> (дата звернення: 01.06.2024).

7. Häkli J., Kudžmaitė G., Kallio K. P. Devaluing personhood: The framing of migrants in the EU's new pact on migration and asylum. *Transactions of the Institute of British Geographers*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.1111/tran.12676>.
8. Pinto T. M. The EU's new plan to address irregular migration. *GIS*. URL: <https://www.gisreportsonline.com/r/eu-plan-migration/> (дата звернення: 01.06.2024).
9. Rajca L. The Role of Cities in the Integration of Immigrants in Europe. *Studia Europejskie – Studies in European Affairs*. 2020. Iss. 3. P. 165-181. DOI: <https://doi.org/10.33067/SE.3.2020.9>.
10. Szymańska J. EU Pact on Migration and Asylum – Strengthening Border Controls and Mandatory Solidarity. Polish Institute of International Affairs, 2024. URL: <https://pism.pl/publications/eu-pact-on-migration-and-asylum-strengthening-border-controls-and-mandatory-solidarity> (дата звернення: 01.06.2024).
11. What is the EU Migration and Asylum Pact? *EMN*. 2024. URL: <https://emn.ie/what-is-the-eu-migration-and-asylum-pact/> (дата звернення: 01.06.2024).

References

- Maidanyk, A.I. (2020), "European Migrant Crisis and its impact on the Security situation in the World", *Naukovi zapysky studentiv ta aspirantiv. Seriya "Mizhnarodni vidnosyny"*, Issue 5, pp. 307-312.
- Pashkov, V.O. and Pravdin, V.I. (2019), "Analysis of migration processes in the EU and the theory of multiculturalism: current state and prospects", *Aspekty publichnoho upravlinnia*, Vol. 7, no. 12, pp. 114-124.
- Shelemba, M.M. and Shelemba, M.M. (2021), "The social phenomenon of migration in the context of the transnational concept and the problem of assimilation of migrants", *Heopolytika Ukrainy: istoriia i suchasnist*, Iss. 2(27), pp. 45-54.
- Consilium.europa.eu (2024), A new asylum and migration management regulation, available at: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/eu-migration-asylum-reform-pact/asylum-migration-management/> (access date June 01, 2024).
- Bartram, D. and Jarochova, E. (2021), "A longitudinal investigation of integration/multiculturalism policies and attitudes towards immigrants in European countries", *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol. 48, Issue 1, pp. 153-172, DOI: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2021.1922273>.
- González Enríquez, C. (2024), "The EU Pact on Migration and Asylum: context, challenges and limitations", available at: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/analyses/the-eu-pact-on-migration-and-asylum-context-challenges-and-limitations/> (access date June 01, 2024).
- Häkli, J., Kudžmaitė, G. and Kallio, K.P. (2024), "Devaluing personhood: The framing of migrants in the EU's new pact on migration and asylum", *Transactions of the Institute of British Geographers*, DOI: <https://doi.org/10.1111/tran.12676>.
- Pinto, T.M. (2024), "The EU's new plan to address irregular migration", available at: <https://www.gisreportsonline.com/r/eu-plan-migration/> (access date June 01, 2024).
- Rajca, L. (2020), "The Role of Cities in the Integration of Immigrants in Europe", *Studia Europejskie – Studies in European Affairs*, Iss. 3, pp. 165-181, DOI: <https://doi.org/10.33067/SE.3.2020.9>.
- Szymańska, J. (2024), "EU Pact on Migration and Asylum – Strengthening Border Controls and Mandatory Solidarity", Polish Institute of International Affairs, available at: <https://pism.pl/publications/eu-pact-on-migration-and-asylum-strengthening-border-controls-and-mandatory-solidarity> (access date June 01, 2024).
- EMN (2024), What is the EU Migration and Asylum Pact?, available at: <https://emn.ie/what-is-the-eu-migration-and-asylum-pact/> (access date June 01, 2024).

Сагайдак П.Р., Іващук О.О.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЄЮ В КРАЇНАХ ЄС В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Мета. Систематизація особливостей управління міграцією в країнах ЄС в умовах глобалізації.

Методика дослідження. В роботі використано комплексний підхід щодо систематизації моделей управління міграцією в країнах ЄС в умовах глобалізації та їх особливостей. За допомогою факторного методу здійснено дослідження чинників змін моделей досліджуваного типу. Із використанням методу індукції розглянуто окремі положення наукових праць, аналітичних досліджень та виокремлено типи моделей зазначеної категорії.

Результати дослідження. Визначено, що до основних еволюційних моделей управління міграцією в країнах ЄС можна віднести: модель початкового розвитку спільного управління міграцією, заснована на національних пріоритетах (період впровадження з 1951 по кінець 1999 рр.); модель мультикультуралізму в управлінні міграцією, заснована на наднаціональних пріоритетах і націлена на асиміляцію шукачів притулку з інших країн (з початку 2000-х рр. до початку міграційної кризи 2015 р.); модель формування внутрішньої безпеки територій країн-учасниць ЄС від нелегальних потоків міграції та диференційованого розподілу через квоти для країн-учасниць Співтовариства (з 2015 р. до

2020-х рр.); модель обов'язкової солідарності, націлена на створення та впровадження програмних, нормативно-правових засад управління протидією незаконної міграції шляхом встановлення та прийняття відповідальності за регулювання даного процесу на рівні кожної із країн-учасниць (з 2024 р.).

Наукова новизна результатів дослідження. Набули подальшого розвитку підходи стосовно визначення переліку еволюційних моделей управління міграцією в країнах-членах ЄС.

Практична значущість результатів дослідження. Положення представлених еволюційних моделей управління міграцією можуть бути використані при підготовці науково-методичних матеріалів.

Ключові слова: зовнішні кордони, ЄС, управління міграцією, еволюційні моделі, наднаціональні пріоритети, обов'язкова солідарність, незаконна міграція, притулок.

Sahaidak P.R., Ivashchuk O.O.

PECULIARITIES OF MIGRATION MANAGEMENT IN EU COUNTRIES IN CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Purpose. The purpose of the article is to systematize the peculiarities of migration management in the EU countries in the conditions of globalization.

Methodology of research. The work uses a comprehensive approach to the systematization of migration management models in the EU countries in the conditions of globalization and their features. The study of the factors of changes in the models of the studied type was carried out with the help of the factor method. Separate provisions of scientific works, analytical studies were considered with the use of the induction method. The types of models of the specified category were distinguished in the article.

Findings. It was determined that the main evolutionary models of migration management in the EU countries include: the model of initial development of joint management of migration, based on national priorities (the period of implementation from 1951 to the end of 1999); the model of multiculturalism in migration management, which is being implemented to replace the previous model of the initial development of joint migration management, based on supranational priorities and aimed at the assimilation of asylum seekers from other countries (from the early 2000s to the beginning of the migration crisis in 2015); a model for the formation of the internal security of the territories of the EU member states from illegal migration flows and differentiated distribution through quotas for the member states of the Community (from 2015 to the 2020s); a model of mandatory solidarity, aimed at creating and implementing programmatic, regulatory and legal bases for managing the fight against illegal migration by establishing and accepting responsibility for regulating this process at the level of each of the participating countries (from 2024).

It is shown that the mandatory solidarity model launched in 2024 provides for the settlement of a wide range of problems that arose during the migration crisis of 2015 at the level of most EU member states. Among the main areas of the specified model are: protection of external borders (strategies for the security of external borders of the EU); fast and efficient procedures (simplification of asylum procedures; ensuring the rights of asylum seekers, etc.); effective systems of solidarity and responsibility (a permanent basis of solidarity to guarantee EU countries receive support and share asylum responsibilities among member states); integration of migration into international partnership (prevention of illegal arrival of people through capacity building of border management in partner countries, fight against illegal importation, etc.).

Originality. Approaches to defining the list of evolutionary models of migration management in the EU member states have gained further development.

Practical value. The provisions of the presented evolutionary models of migration management can be used in the preparation of scientific and methodological materials.

Key words: external borders, EU, migration management, evolutionary models, supranational priorities, obligatory solidarity, illegal migration, asylum.